

เกณฑ์การประกวด

OTOP
ประเทศไทย

ผลิตภัณฑ์

โดดเด่น มีคุณภาพ
ได้มาตรฐาน

เสริมเสน่ห์
เพิ่มมูลค่า

มีรายได้
เพิ่มขึ้น

เชื่อมโยง
เส้นทาง
สร้างความ
ประทับใจ

แผนธุรกิจดี
มีช่องทาง
การตลาด

สภาพแวดล้อม
สะอาด สวยงาม
สะดวก ปลอดภัย

เจ้าบ้านที่ดี
มีส่วนร่วม

ชุมชนท่องเที่ยว
OTOP
นวัตกรรมวิถี

บริหารจัดการชุมชน

พัฒนาผลิตภัณฑ์

ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ



เกณฑ์การประกวด ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี



คำนำ

กรมการพัฒนาชุมชนดำเนินกิจกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP และเพิ่มขีดความสามารถชุมชนด้านการท่องเที่ยว เป็นการส่งเสริมการสร้างรายได้ให้กระจายอยู่กับประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชน บนพื้นฐานเสน่ห์ ภูมิปัญญา วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ให้เกิดมูลค่าเพิ่ม อันจะนำไปสู่ความเข้มแข็งของหมู่บ้าน/ชุมชน และประชาชน มีความสุข (Strength Within and Happiness oriented approach) ในท้ายที่สุด

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม เล่มนี้ จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมและผู้เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทางในการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัดและชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ และชุมชนท่องเที่ยว ฯ สามารถใช้ประโยชน์เพื่อเป็นแนวทางวางแผน พัฒนา ปรับปรุงชุมชนท่องเที่ยว ให้มีความพร้อมและมีศักยภาพรับรองนักท่องเที่ยวหรือผู้มาเยือนต่อไป

กรมการพัฒนาชุมชน

มิถุนายน ๒๕๖๑

สารบัญ

คำนำ

สารบัญ

ส่วนที่ ๑	ความเป็นมา	๑
	- แนวความคิด.....	๒
	- โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.....	๕
	- การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.....	๑๑
ส่วนที่ ๒	เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	๒๒
	- เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.....	๒๒
ภาคผนวก		๓๖
	- แบบบันทึกคะแนนเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.....	๓๗
	- ข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี.....	๔๙

ส่วนที่ ๑

ความเป็นมา

๐ กรอบแนวคิดเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี



แนวความคิด

รัฐบาลปัจจุบัน มีนโยบายลดความเหลื่อมล้ำของสังคม มุ่งเน้นสร้างรายได้ ความเจริญ และความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจ โดยให้ภาคเอกชนและภาคประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมดำเนินการร่วมกับภาครัฐ เพื่อให้บรรลุวิสัยทัศน์ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” ซึ่งสอดคล้องกับการดำเนินงานโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP) ที่เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ.๒๕๔๔ ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ซึ่งมีคณะกรรมการอำนวยการ หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ แห่งชาติ (กอ.นตพ.) เป็นผู้ขับเคลื่อน และกรมการพัฒนาชุมชนเป็นผู้รับผิดชอบหลักในการส่งเสริมการดำเนินงาน OTOP จนถึงปัจจุบัน เป็นเวลา ๑๖ ปี โดยร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนส่งเสริม ยกกระดับผลิตภัณฑ์ และพัฒนาช่องทางการตลาดที่หลากหลายเพื่อให้ขายได้ มุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล

... ที่ผ่านมา ผลิตภัณฑ์ของคนในชุมชนส่วนใหญ่ไม่สามารถแข่งขันได้ ต้องออกไปขายสินค้าตามที่ต่าง ๆ รายได้ตกอยู่กับผู้ประกอบการรายเดียว หรือบางกลุ่มเล็ก ๆ ไม่กระจายถึงประชาชนกลุ่มใหญ่ในชุมชนอย่างแท้จริง ทำให้การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากไม่ประสบผลสัมฤทธิ์เท่าที่ควร กอปรกับรายได้จากการท่องเที่ยวที่กำลังเป็นกระแสหลักของประเทศส่วนใหญ่ก็ไปตกอยู่ในกลุ่มทุนเอกชน เช่น โรงแรม ร้านอาหาร ห้างร้านใหญ่ ๆ กรู๊ปทัวร์ ยังลงไปไม่ถึงฐานรากเช่นเดียวกัน

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี : แนวคิดการพัฒนา OTOP รูปแบบใหม่

การพัฒนา OTOP แบบเดิม

การขายสินค้าออกจากชุมชน

๑. เกิดการผลักดันสินค้ากว่า ๑๖ ปี เพื่อให้ขายได้จากหน่วยงานของรัฐ
๒. พยายามใส่ทุกอย่างเข้าไปเพื่อยกระดับพัฒนาสินค้าและพัฒนาผู้ประกอบการ
๓. ระบบมุ่งปรับตัวสู่การค้าแบบสากล ชาวบ้านแข่งไม่ได้
๔. ทดสอบสินค้า พาออกงานต่าง ๆ ออกจากชุมชนไปขายของ ไม่มีความสุข
๕. รายได้ตกแก่คนเดียวหรือกลุ่มเล็ก ๆ ไม่กระจาย

เปลี่ยนผ่านยุคการผลักดันสินค้าให้ขายได้
โดยหน่วยงานรัฐ สู่การสร้างรายได้ตามความต้องการ
(Demand Driven Local Economy)

ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

การขายสินค้าอยู่ในชุมชน

๑. สร้างรายได้เพิ่มของชุมชนที่มาจากการท่องเที่ยว
๒. ใช้เสน่ห์ ภูมิปัญญา วิถีชีวิตวัฒนธรรมและความคิดสร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้
๓. ลูกหลานไม่ต้องออกไปหารายได้จากภายนอกชุมชน
๔. รายได้กระจาย/ตกอยู่กับคนทั้งชุมชน
๕. ชุมชนคงอยู่ เกิดวิถีชีวิตชุมชน ทุกคนมีความสุข
๖. เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน ทุกคนพร้อมเป็นเจ้าของ (Strength Within)

ดังนั้น จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนผ่าน จากยุคการผลักดันขายสินค้า OTOP ออกจากชุมชนเพียงด้านเดียว สู่อการเพิ่มช่องทางสร้างรายได้ตามความต้องการ (Demand Driven Local Economy) โดยการขายสินค้าอยู่ในชุมชนที่มาจาก การท่องเที่ยว โดยใช้เสน่ห์ภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม และความคิดสร้างสรรค์ แปลงเป็นรายได้ ทั้งนี้ครอบครัว และลูกหลานยังอยู่ร่วมกัน ไม่ต้องแข่งขันนำผลิตภัณฑ์ออกไปขายนอกชุมชน เป็นชุมชนท่องเที่ยวที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี ชวนกันคิด ชวนกันทำ ผลิตสินค้าและบริการ รวมทั้งมีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวระดับชุมชนที่มีเสน่ห์ดึงดูด และมีคุณค่าเพียงพอให้นักท่องเที่ยวเข้ามาเยี่ยมเยือนและใช้จ่ายเงินในทุกกิจกรรมของชุมชน รายได้จะกระจายอยู่กับ คนในชุมชน ทุกคนมีความสุข เป็นการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน (Strength within) และเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก อย่างแท้จริง

- ▶▶ ยอดขายเติบโตต่อเนื่อง
 - ปี ๒๕๕๗ ยอดขาย ๙๗,๕๙๒ ล้านบาท
 - ปี ๒๕๖๐ ยอดขาย ๑๕๗,๕๑๐ ล้านบาท สูงขึ้น ๕๗.๓๓%
- ▶▶ รายได้ส่วนใหญ่ อยู่กับผู้ประกอบการกลุ่มน้อย
 - ๑-๕ ดาว ๑๔,๓๖๐ ผลิตภัณฑ์ หรือ ๑๗%
 - กลุ่ม D ๖๙,๑๗๘ ผลิตภัณฑ์ หรือ ๘๓%
- ▶▶ ช่องทางตลาดอยู่ภายนอกชุมชน ซึ่งมีจำกัด
 - รัฐสนับสนุนเป็น Event, ต้องเป็น OTOP ๓-๕ ดาว
 - จำนวนวันที่ขายมีน้อย ไม่ต่อเนื่อง
- ▶▶ ค่าขายแข่งขันในระบบได้ยาก
 - ขาดความรู้ ทักษะ การตลาด
 - มีค่าใช้จ่ายเพิ่ม ที่พักร ค่าเดินทาง ค่าจ้างอื่น

เปลี่ยนจากผลักดันสินค้า OTOP โดยรัฐ เป็นการกระจายรายได้ ตามความต้องการของชุมชน ให้ชุมชนเรียนรู้ ฟังตนเองได้อย่างแท้จริง



ร่วมสุข ร่วมวิถี ร่วมสมัย

OTOP นวัตกรรม

- ➡ พัฒนา OTOP ด้วย นวัตกรรม
- ➡ เพิ่มมูลค่าผลงานวิถีชีวิตชุมชน
- ➡ สร้างสรรค์ สร้างเสน่ห์อัตลักษณ์ วิถีชีวิต ชุมชนให้มีค่า
- ➡ ตลาดใหม่ในชุมชนเชื่อมโยงท่องเที่ยว

โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กรมการพัฒนาชุมชน ได้รับการจัดสรรงบประมาณตามพระราชบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวน ๙,๓๒๘,๑๑๘,๒๐๐ บาท (เก้าพันสามร้อยยี่สิบแปดล้านหนึ่งแสนหนึ่งหมื่นแปดพันสองร้อยบาทถ้วน) ให้ดำเนินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ซึ่งมีวัตถุประสงค์สำคัญเพื่อมุ่งพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ส่งเสริมให้เกิดรายได้กับชุมชน ยกกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนอย่างทั่วถึง กระตุ้นเศรษฐกิจและสังคมภายในประเทศให้มีความเข้มแข็ง

เป้าหมายการดำเนินโครงการ

- ๑) ประชาชนได้รับการพัฒนาอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้น ยกกระดับเศรษฐกิจฐานรากให้เข้มแข็ง โดยเชื่อมโยงชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี กับเส้นทางการท่องเที่ยวกระแสหลักเมืองรอง และแอ่งท่องเที่ยว
- ๒) พัฒนาคุณภาพ ยกกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวเข้าสู่การพัฒนา (กลุ่ม D)
- ๓) สร้างตลาดที่ชุมชน ดึงคนเข้าหมู่บ้าน ด้วยชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ให้เกิดการกระจายรายได้หมุนเวียนเพิ่มขึ้น (Local Economy)



กระบวนการขับเคลื่อนโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เพื่อไปสู่เป้าหมาย

ประกอบด้วย ๕ กระบวนการ ได้แก่

๑) การพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่

- เตรียมความพร้อมการเป็นผู้ประกอบการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- พัฒนาและบริหารจัดการข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- จัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๒) การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวก ประกอบด้วย ๒ แนวทาง ได้แก่

- พัฒนาศักยภาพด้านกายภาพของแหล่งท่องเที่ยว
- ส่งเสริม/พัฒนาเสน่ห์ ประเพณี วัฒนธรรม และอัตลักษณ์ชุมชน

๓) การพัฒนาสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่

- พัฒนาผู้ประกอบการชุมชน
- พัฒนาสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- ออกแบบตราสัญลักษณ์และสโลแกนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๔) การเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวแต่ละท้องถิ่น ประกอบด้วย ๒ แนวทาง ได้แก่

- ออกแบบและเชื่อมโยงเส้นทางการท่องเที่ยวของหมู่บ้านเป้าหมาย
- เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลักและเมืองรอง

๕) การส่งเสริมการตลาดชุมชนท่องเที่ยว ประกอบด้วย ๓ แนวทาง ได้แก่

- ประชาสัมพันธ์ Online / offline
- เปิดตัวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
- จับคู่ธุรกิจ (Business Matching)
- จัดกิจกรรมแสดง/จำหน่ายสินค้าและบริการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

กิจกรรมภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๑๘ กิจกรรม ดังนี้

ที่	กิจกรรม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
๑	การดำเนินงานศูนย์กลางการจัดการและประเมินผล	■			
๒	การบริหารงานโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	■	■	■	■
๓	สนับสนุนคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับจังหวัด	■	■	■	■
๔	สนับสนุนคณะกรรมการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ระดับอำเภอ	■	■	■	■
๕	จัดงาน kick off โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	■			
๖	สัมมนาการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยวภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	■			
๗	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ OTOP ในชุมชนท่องเที่ยว โดยโรงเรียน OTOP	■	■	■	■
๘	อาหารถิ่นรสไทยแท้ (OTOP Authentic Thai Taste)	■	■	■	■
๙	ยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ OTOP กลุ่มปรับตัวสู่การพัฒนา (กลุ่ม D)	■	■	■	■
๑๐	สัมมนาย่อยการขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยวภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี	■			

ที่	กิจกรรม	มิถุนายน	กรกฎาคม	สิงหาคม	กันยายน
๑๑	การประชาสัมพันธ์และตลาดออนไลน์	[Bar]			
๑๒	การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม			[Bar]	
๑๓	กระตุ้นบรรณรงค์กลุ่มเป้าหมายเดินทางท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม			[Bar]	
๑๔	การจัดแสดงผลงานความสำเร็จของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม				[Bar]
๑๕	ส่งเสริมทุนชุมชนเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน	[Bar]			
๑๖	เสวนาการพัฒนาเส้นทางชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมสู่ความยั่งยืน และเผยแพร่ผลการประเมินโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม		[Bar]		
๑๗	การประเมินผลสำเร็จโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม		[Bar]		
๑๘	กิจกรรมการดำเนินงานในส่วนภูมิภาค ๓๖ จังหวัด ๓, ๒๗/๓ หมู่บ้าน	[Bar]			

การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม

การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม เป็น ๑ ใน ๑๘ กิจกรรม ที่กำหนดดำเนินการภายใต้โครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกระตุ้นให้ชุมชนตื่นตัวในการแสดงขีดความสามารถ โดยนำทุนชุมชน และเสน่ห์อันเป็นอัตลักษณ์ของชุมชนมาสร้างคุณค่า และเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดรายได้อย่างสร้างสรรค์

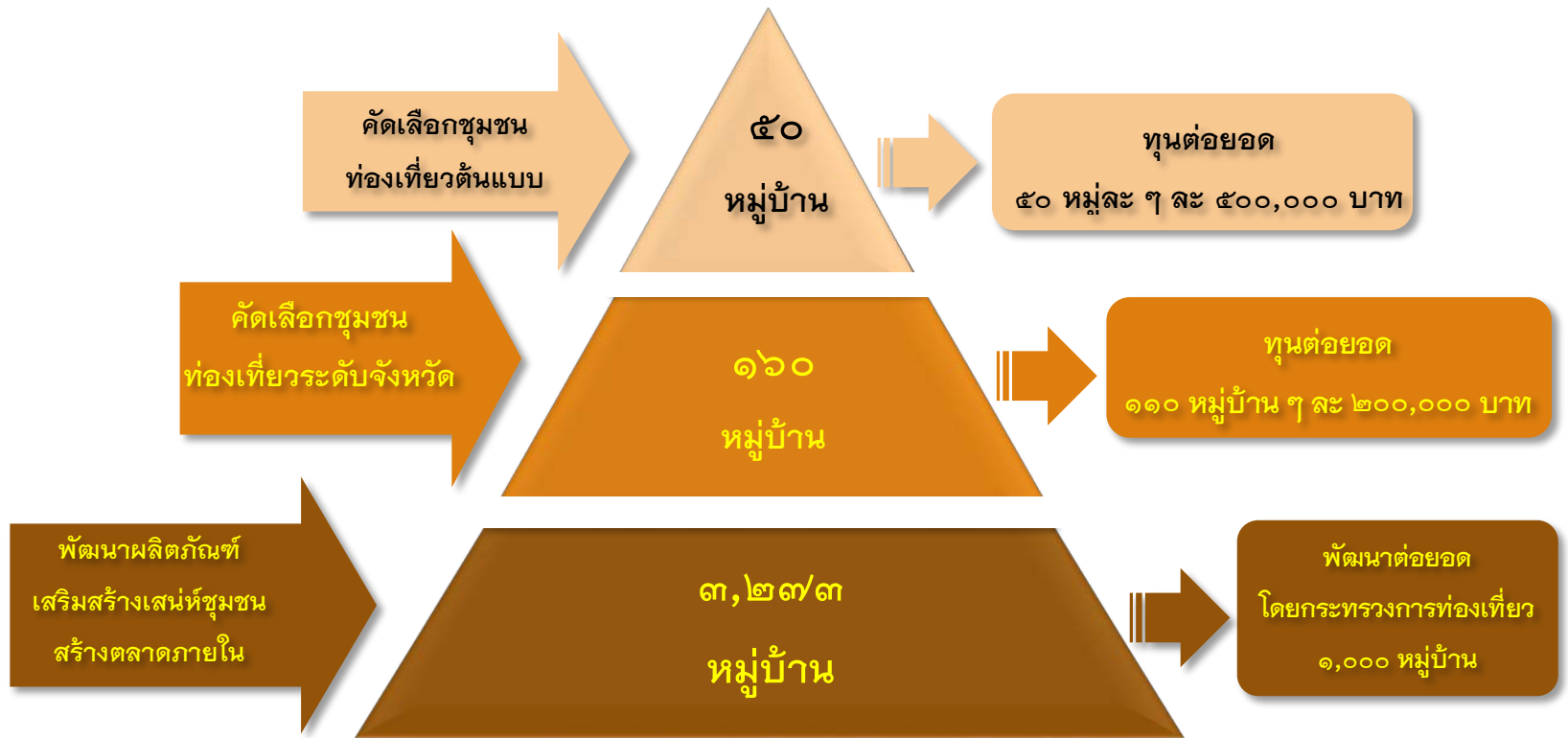
➔ กิจกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม ประกอบด้วย ๓ กิจกรรมย่อย ได้แก่

กิจกรรมย่อยที่ ๑ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด

กิจกรรมย่อยที่ ๒ ประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ

กิจกรรมย่อยที่ ๓ ต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด และนวัตกรรมต้นแบบ

◎ แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี



จำแนกศักยภาพภาพเพื่อการพัฒนาต่อยอดได้ตรงเป้า และส่งเสริมการตลาดตามกลุ่มลูกค้า

➡ แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

ขั้นเตรียมการ

๑. ศึกษาทำความเข้าใจคู่มือบริหารโครงการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดที่กรมฯ จัดส่งให้โดยละเอียด
๒. ชี้แจงแนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ให้อำเภอรับทราบเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการประกวด โดยสิ่งที่ชุมชนท่องเที่ยว ฯ จะต้องจัดทำและส่งให้จังหวัดเพื่อนำเสนอคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด พิจารณาคัดเลือกเป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด” ประกอบด้วย
 - ๑) เอกสารประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ขนาด เอ ๔ ไม่น้อยกว่า ๒๐ หน้า จำนวน ๑๑ เล่ม
 - ๒) สื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ความยาว ไม่น้อยกว่า ๓ นาที จำนวน ๑ สื่อ

๓. แต่งตั้งคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด เพื่อคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กรมฯ กำหนด ประกอบด้วย ผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคราชการ สถาบันการศึกษา ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม จำนวน ๑๑ คน (ผู้ว่าราชการจังหวัดหรือรองผู้ว่าราชการจังหวัด ที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด พาณิชย์จังหวัด วัฒนธรรมจังหวัด ประชาสัมพันธ์จังหวัด ผู้แทน สถาบันการศึกษา ประธานหอการค้าจังหวัด ประธานกรรมการ บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัด (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด สื่อมวลชน หรือหน่วยงาน องค์กร ชมรม สมาคมที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ พัฒนาการจังหวัดเป็นกรรมการ และเลขานุการ และหัวหน้ากลุ่มงานส่งเสริมการพัฒนาชุมชนหรือหัวหน้ากลุ่มงานที่ได้รับมอบหมาย เป็นกรรมการ และผู้ช่วยเลขานุการ)

ขั้นตอนการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๔. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด (ครั้งที่ ๑ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการประกวดฯ เกณฑ์การคัดเลือกและจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๕. คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด โดยคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ดำเนินการพิจารณาเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีของชุมชนเป้าหมายและคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามจำนวนที่กรมฯ กำหนด

๖. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด (ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อสรุปผลการประกวดและประกาศผลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

ขั้นตอนการสรุปและรายงานผล

๗. จังหวัดรายงานผลการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และส่งผลการประกวดฯ พร้อมเอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ชุมชนละ ๗ ชุด ให้กรมฯ ภายในวันที่ ๓ สิงหาคม ๒๕๖๑ (ทางไปรษณีย์ด่วนพิเศษ หรือ จังหวัดนำส่งด้วยตนเอง)

๘. บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

กลุ่มเป้าหมาย ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน ๓,๒๓/๓ ชุมชน

หน่วยดำเนินงาน สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

พื้นที่ดำเนินการ ดำเนินการระดับจังหวัด ๓๖ จังหวัด

ระยะเวลาดำเนินการ ดำเนินการในไตรมาส ๔ (เดือนกรกฎาคม ๒๕๖๑)

ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนชุมชนที่ได้รับการประกาศเป็น “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด”
จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ชุมชนมีความพร้อมและมีศักยภาพในการเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับ
จังหวัด จำนวน ๑๖๐ ชุมชน

➔ แนวทางการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

กรมการพัฒนาชุมชนโดยสำนักเสริมสร้างความสำเร็จชุมชน ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นเตรียมการ

๑. รวบรวมผลการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด เอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดฯ ที่จังหวัดส่งให้ ตรวจสอบความครบถ้วน และจัดทำทะเบียนผลการประกวดฯ ก่อนส่งมอบให้คณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ เพื่อคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ตามวิธีการและเกณฑ์ที่กำหนด จำนวน ๑๑ คณะ แต่ละคณะประกอบด้วย ผู้ตรวจราชการกรม เป็นประธาน ผู้ทรงคุณวุฒิด้านการท่องเที่ยวและ/หรือที่เกี่ยวข้อง ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ทำหน้าที่

เป็นกรรมการและเลขานุการ โดยให้เจ้าหน้าที่ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน จำนวน ๑ คน และผู้ช่วยผู้ตรวจราชการกรม เป็นผู้ช่วยเลขานุการ

ขั้นตอนการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

๓. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ (ครั้งที่ ๑ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อชี้แจงและทำความเข้าใจแนวทางการดำเนินการประกวดฯ เกณฑ์การคัดเลือกและจัดทำแผนปฏิบัติการดำเนินการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ

๔. คัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยคณะกรรมการ ฯ ดำเนินการคัดเลือกชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ดังนี้

๔.๑ ลงพื้นที่ เพื่อประเมินศักยภาพชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ตามเกณฑ์การประกวด ฯ

๔.๒ คัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ โดยประมวลผลการพิจารณาจาก

๑) เอกสารและสื่อวีดิทัศน์ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด

๒) ผลการประเมินศักยภาพชุมชนท่องเที่ยวฯ จากการลงพื้นที่

๓) ผลการแสดงความเห็นจากบุคคลสาธารณะที่แสดงความชื่นชอบหรือพอใจต่อสื่อวีดิทัศน์ ประกอบการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด โดยนับจากการกดไลค์ กดแชร์ สื่อดังกล่าวในระบบ สังคมออนไลน์ (Social network)

๕. ประชุมคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ (ครั้งที่ ๒ : จำนวน ๑ วัน) เพื่อสรุปผลการประกวดและประกาศผล “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ”

๖. กรมฯ ลงพื้นที่ติดตามการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบ

ขั้นตอนการสรุปและรายงานผล

๗. สรุปและรายงานผลการดำเนินงานประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมต้นแบบต่อผู้บริหาร

๘. บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

กลุ่มเป้าหมาย ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมที่ผ่านการคัดเลือกในระดับจังหวัด ๑๖๐ ชุมชน

หน่วยดำเนินการ ส่วนกลาง

พื้นที่ดำเนินการ ส่วนกลาง ศูนย์ศึกษาและพัฒนาชุมชน ๑๑ แห่ง และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมระดับจังหวัด

ระยะเวลาดำเนินการ ดำเนินการในไตรมาส ๔ (เดือนสิงหาคม ๒๕๖๑)

ตัวชี้วัดกิจกรรม จำนวนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด ที่ได้รับการประกาศเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ ชุมชนสามารถนำศักยภาพและขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวมาใช้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และเป็นต้นแบบให้ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีอื่น

➔ ต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัดและนวัตวิถีต้นแบบ

ส่วนกลางและสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๑. ส่วนกลางจัดสรรงบประมาณให้จังหวัดดำเนินกิจกรรมต่อยอดการพัฒนาของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ดังนี้

๑.๑ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๑๐ ชุมชน ๗ ละ ๒๐๐,๐๐๐ บาท

๑.๒ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน ๗ ละ ๕๐๐,๐๐๐ บาท

๒. จังหวัด ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

๒.๑ แจ้างชุมชนเป้าหมาย ทั้ง ๒ ระดับ (ตามข้อ ๑) ให้จัดทำแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีตามข้อเสนอของคณะกรรมการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบและความต้องการของชุมชน เพื่อนำไป

พัฒนาต่อยอดให้เป็นชุมชนที่มีความพร้อมต่อการรองรับนักท่องเที่ยว และส่งแผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว ฯ ให้จังหวัดพิจารณา (โดยพิจารณาการใช้งบประมาณให้เป็นไปตามระเบียบฯ)

๒.๒ จัดสรรงบประมาณให้กับชุมชนเป้าหมาย (ตามข้อ ๑)

๒.๓ ติดตามและให้การสนับสนุนการดำเนินงานในการพัฒนาต่อยอดกิจกรรมของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ทั้ง ๒ ระดับ อย่างต่อเนื่อง

๒.๔ สรุปและรายงานผลการดำเนินกิจกรรมต่อผู้บริหารกรมการพัฒนาชุมชน

๒.๕ บันทึกผลการดำเนินงานในระบบบริหารงบประมาณและบริหารกิจกรรม/โครงการ (BPM)

เงื่อนไข

๑. โครงการ/กิจกรรม ต้องไม่เป็นลักษณะโครงสร้างพื้นฐานและการจัดซื้อครุภัณฑ์
๒. แผนการพัฒนาชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ ควรมุ่งเน้นให้เกิดความยั่งยืน

กลุ่มเป้าหมาย

ชุมชนที่ผ่านการคัดเลือกเป็นชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีระดับจังหวัด จำนวน ๑๑๐ ชุมชน และชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถีต้นแบบ จำนวน ๕๐ ชุมชน
รวมทั้งสิ้น ๑๖๐ ชุมชน

หน่วยดำเนินการ

สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด

ส่วนที่ ๒

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๑ เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ๓ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด

๑

การบริหารจัดการชุมชน

๑. มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๒. คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว
๓. มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม
๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เสน่ห์ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม
๕. มีแผนธุรกิจชุมชนและมีการดำเนินงานตามแผน
๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย
๗. มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดอย่างน่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”

๒

การพัฒนาผลิตภัณฑ์

๑. มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ
๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ
๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน
๔. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณ และคุณภาพใกล้เคียงกัน
๕. มีช่องทางการตลาดพร้อมข้อมูลของสินค้า ที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์
๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว

๓

การส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ

๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ
๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น
๓. มีการจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ
๔. มีนักท่องเที่ยวที่สนใจชมชมที่สามารถสร้างความประทับใจ
๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ประกอบด้วย ๓ ด้าน ๑๘ ตัวชี้วัด ๑๐๐ คะแนน ดังนี้

- | | |
|--|---------------------------------|
| ๑. ด้านการบริหารจัดการชุมชน | ประกอบด้วย ๗ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน |
| ๒. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ | ประกอบด้วย ๖ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน |
| ๓. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ | ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด ๒๐ คะแนน |

◎ รายละเอียดเกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

๑. ด้านการบริหารจัดการชุมชน ประกอบด้วย ๓/ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ	๓/
๒. คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดี มีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว	๓/
๓. มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม	๕
๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เสน่ห์ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม	๕
๕. มีแผนธุรกิจชุมชนและมีการดำเนินงานตามแผน	๕
๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย	๖
๗. มีการประชาสัมพันธ์ และส่งเสริมการตลาดอย่างน่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”	๕

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
<p>๑. มีคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการดำเนินงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ◆ มีโครงสร้างคณะกรรมการฯ และแบ่งอำนาจหน้าที่ชัดเจน ◆ มีกฎเกณฑ์ ระเบียบหรือข้อตกลง ที่ใช้ในการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ◆ มีรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี
<p>๒. คนในชุมชนทำหน้าที่เป็นเจ้าบ้านที่ดีมีส่วนร่วมในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สมาชิกในชุมชนโดยรวมแสดงออกถึงความเป็นมิตร ◆ สมาชิกในชุมชนโดยรวมให้การต้อนรับและ/หรือบริการด้วยความเต็มใจ ◆ สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินกิจกรรม และประเมินผลการดำเนินงาน ◆ สมาชิกในชุมชนมีโอกาสมิรายได้จากการค้าขายสินค้าและให้บริการแก่นักท่องเที่ยวภายใต้การจัดการที่เป็นระบบ มีการหมุนเวียนการให้บริการ

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
<p>๓. มีข้อมูลของชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีการจัดทำข้อมูลของชุมชน ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไปของชุมชน - ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว - ข้อมูลด้านภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรมประเพณีพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ และสินค้าชุมชน ♦ มีการนำข้อมูลชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ
<p>๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และ ทุนทางวัฒนธรรม ๘ เส้น มาสร้างมูลค่าเพิ่ม</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ทุนชุมชน ๕ ประเภท ประกอบด้วย ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางธรรมชาติ และทุนการเงิน ♦ ทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง ๘ วิถีวัฒนธรรมที่เป็นเสน่ห์ชุมชน ได้แก่ อาหาร การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณี ภาษา อาชีพ ความเชื่อ และ ศิลปะพื้นถิ่น

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีการค้นหา พัฒนา ปรับปรุง ทุ่ชุมชนและทุนทางวัฒนธรรม สร้างเสริมให้เป็นเอกลักษณ์ จุดเด่น หรือความงามที่สามารถสร้างความประทับใจ สร้างความตื่นตาตื่นใจ น่าจดจำ ดึงดูดนักท่องเที่ยวอยากกลับมาอีก
<p>๕. มีแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และมีการดำเนินการตามแผน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีการจัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ผู้แทนกลุ่มและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียจากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว ♦ ตัวอย่าง องค์ประกอบแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว ฯ ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไปของชุมชน - การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน - แผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า ของที่ระลึก และอาชีพ - แผนพัฒนาด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานสนับสนุนการท่องเที่ยว - แผนพัฒนาด้านที่พัก - แผนพัฒนาด้านการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม - แผนพัฒนากิจกรรมบริการนักท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - แผนพัฒนาสภาพแวดล้อม - แผนบริหารจัดการการท่องเที่ยว (การเงิน การตลาด การประชาสัมพันธ์) - แผนรับมือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ ♦ คณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรมิธิ ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาแต่ละด้าน ♦ มีการประสานภาคีการพัฒนาสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว
<p>๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อม ชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ สภาพแวดล้อมชุมชนสะอาด เป็นระเบียบ ภูมิทัศน์สวยงาม น่ามอง ♦ มีจุดถ่ายภาพ (Land mark) ที่แสดงเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของชุมชนโดดเด่น สวยงาม และสื่อความหมาย ♦ มีถนนหนทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัย ♦ มีการจัดระบบ/ระเบียบการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวได้อย่างเหมาะสม โดยคำนึงถึงความปลอดภัย และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อมและชุมชน

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
<p>๓. มีการประชาสัมพันธ์และส่งเสริมการตลาดได้อย่างน่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีและใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิญชวนท่องเที่ยว “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” ประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อพิเศษ (cutout mascot) ได้อย่างเหมาะสมและเพียงพอ ทั้งในลักษณะ Online และ Offline ♦ มีและใช้สื่อเฉพาะที่สามารถสะท้อนถึงความเป็นเอกลักษณ์ของ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เช่น ตราสัญลักษณ์ สโลแกนชุมชนท่องเที่ยว ฯ หรือการแต่งกาย เป็นต้น ♦ มีการจัดทำปฏิทินกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชนและเผยแพร่ ♦ มีการจัดทำแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง ♦ มีการจัดกิจกรรมพิเศษ (Special Event) ส่งเสริมการตลาดในลักษณะแปลก ใหม่ ใหญ่ ดั่ง

๒. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์

ประกอบด้วย ๖ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ	๓/
๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ	๓/
๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน (มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ)	๔
๔. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงกัน	๕
๕. มีช่องทางการตลาดพร้อมข้อมูลของสินค้าที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์	๔
๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่น บริการนักท่องเที่ยว	๕

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
<p>๑. มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์ และน่าสนใจ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ มีความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนท่องเที่ยว ◆ มีความโดดเด่นเฉพาะถิ่น ◆ มีการนำเสนอเรื่องราวผลิตภัณฑ์ได้อย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ
<p>๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ ที่มีคุณภาพ</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ รูปแบบของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว ◆ มีข้อมูลสำคัญของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน ครบถ้วน และชัดเจน ◆ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สามารถสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และยอมจ่ายตามราคาเพื่อซื้อความพอใจนั้น ◆ ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม ◆ ผลิตภัณฑ์สามารถเป็นของฝาก หรือของที่ระลึกได้
<p>๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ ผลิตภัณฑ์ มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ◆ พร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน หรือผ่านการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง อย่างใดอย่างหนึ่ง

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๔. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงกัน	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ต่อเนื่อง ♦ ผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นมีคุณภาพเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน
๕. มีช่องทางการตลาด พร้อมข้อมูลของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ ที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีช่องทางการตลาดหลากหลาย ♦ สามารถเข้าถึงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ♦ มีข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อนำเสนอลูกค้า/นักท่องเที่ยว
<p>เงื่อนไข การพิจารณาให้คะแนน ข้อ ๑-๕ แต่ละข้อต้องผ่าน ๓ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนนเต็ม</p> <p>ผ่าน ๕-๖ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนน ๕๐%</p> <p>ผ่าน ๑-๔ ผลิตภัณฑ์ ได้คะแนน ๐</p>	
๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่นบริการนักท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> ♦ เป็นเมนูอาหารพื้นบ้าน/ท้องถิ่นที่เชื่อมโยง กับวิถีชุมชน ♦ มีคุณภาพ สด สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ♦ มีบริการจำหน่ายทุกวัน/ในวันเปิดให้บริการ/หรือสั่งได้ (Order) ♦ มีสถานที่จำหน่ายหรือให้บริการที่เป็นกิจจะลักษณะ สะอาด อาจจะเป็นบริเวณบ้านผู้ประกอบการ ร้านอาหาร หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับบริการของชุมชน เช่น จุดต้อนรับ หรือ ศูนย์อาหาร

๓. ด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ

ประกอบด้วย ๕ ตัวชี้วัด ๒๐ คะแนน ดังนี้

ตัวชี้วัด	ค่าคะแนน
๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	๕
๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น	๓
๓. มีการจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	๔
๔. มีนักท่องเที่ยวที่สร้างรายได้ให้กับชุมชน	๓
๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	๕

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยวและโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจ ♦ มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สัมผัสเสน่ห์ชุมชนด้วยการลงมือปฏิบัติ ♦ มีโปรแกรมการท่องเที่ยว “พาเที่ยวบ้านฉัน” ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับสินค้าและบริการของชุมชนท่องเที่ยว ฯ ครบวงจร (ชม/ชิม/ช้อป)
๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีโปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับภายนอก ทั้งชุมชนท่องเที่ยวอื่นและ/หรือแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง
๓. มีการจัดการที่พัก และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีที่พักภายในชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว - หลากหลายรูปแบบที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกพักได้ตามความต้องการ เช่น Home Stay เต็นท์ หรือห้องพัก - มีสิ่งอำนวยความสะดวก - สะอาด ปลอดภัย และราคาเหมาะสม ♦ สามารถจัดหาที่พักให้นักท่องเที่ยวได้ กรณีไม่มีที่พักภายในชุมชน ♦ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ได้แก่

ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา
	<ul style="list-style-type: none"> - จุดรับรองนักท่องเที่ยว เช่น จุดต้อนรับ ที่จอดรถ ที่นั่งพัก - มีร้านค้า ร้านอาหาร ให้บริการในชุมชน - มีห้องน้ำ-ห้องสุขา สะอาดและเพียงพอ - มีป้ายสื่อความหมายและชี้แจงการใช้พื้นที่ (ป้ายบอกทาง ป้ายชื่อหมู่บ้าน แพนผังชุมชน ป้ายแสดงรายละเอียดหรือข้อมูลของจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในชุมชน ป้ายแนะนำหรือป้ายเตือนขณะทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว) ที่ชัดเจน และมองเห็นง่าย
<p>๔. มีนักเล่าเรื่องชุมชนที่สามารถสร้างความประทับใจ</p> <p>(นักเล่าเรื่องชุมชน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวชุมชน เส้นทางการท่องเที่ยว ผลกระทบเด่นของชุมชนให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีความรอบรู้ข้อมูลชุมชนอย่างถูกต้อง ชัดเจน ♦ นำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างน่าประทับใจ ♦ มีบุคลิกดี แต่งกายเหมาะสม ♦ มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี ♦ มีไหวพริบปฏิภาณ และการตัดสินใจที่ดี
<p>๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> ♦ ประเมินจากการสอบถามผู้ประกอบการในชุมชนท่องเที่ยวฯ

ภาคผนวก

แบบบันทึกคะแนน

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

แบบบันทึกคะแนน

เกณฑ์การประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ระดับจังหวัด/ต้นแบบ

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
๑. การบริหารจัดการ ชุมชน (๓/ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน)	๑. มีคณะกรรมการบริหาร จัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และขับเคลื่อนการ ดำเนินงานได้อย่างมี ประสิทธิภาพ	<ul style="list-style-type: none"> มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการ ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีโครงสร้างคณะกรรมการฯ และแบ่งอำนาจ หน้าที่ชัดเจน มีกฎเกณฑ์ ระเบียบ หรือข้อตกลงที่ใช้ในการ บริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี มีรายงานการประชุมคณะกรรมการฯ ขับเคลื่อนชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี 	๓/		
	๒. คนในชุมชนทำหน้าที่ เป็นเจ้าของที่ดี มีส่วนร่วม ในการจัดการชุมชนท่องเที่ยว	<ul style="list-style-type: none"> สมาชิกในชุมชนโดยรวมแสดงออกถึง ความเป็นมิตร สมาชิกในชุมชนโดยรวมให้การต้อนรับ และ/หรือบริการด้วยความเต็มใจ 	๓/		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
	(เจ้าบ้าน หมายถึง ผู้คนที่ เป็นเจ้าของบ้านเรือนในชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และ หมายรวมถึง ประชาชนและ ผู้ประกอบการอาชีพใด ๆ ที่อาศัยอยู่ในท้องถิ่น/ชุมชน ที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว นั้น ๆ)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ ตัดสินใจ วางแผน ดำเนินกิจกรรมและประเมิน ผลการดำเนินงาน ♦ สมาชิกในชุมชนมีโอกาสในการมีรายได้จาก การค้าขายสินค้าและให้บริการแก่นักท่องเที่ยว ภายใต้การจัดการที่เป็นระบบ มีการหมุนเวียน การให้บริการ 			
	๓. มีข้อมูลของชุมชน ท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่ชัดเจนและครอบคลุม	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีการจัดทำข้อมูลของชุมชน ประกอบด้วย <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไปของชุมชน - ข้อมูลด้านแหล่งท่องเที่ยว - ข้อมูลด้านภูมิปัญญา วิถีชีวิต วัฒนธรรม ประเพณีพื้นบ้าน ผลิตภัณฑ์ และสินค้าชุมชน ♦ มีการนำข้อมูลชุมชนมาใช้ให้เกิดประโยชน์ ต่อการท่องเที่ยวชุมชนได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ 	๖		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
	๔. มีการนำทุนชุมชน ๕ ประเภท และทุนทางวัฒนธรรม ๘ เสน่ห์ มาสร้างมูลค่าเพิ่ม	<ul style="list-style-type: none"> • ทุนชุมชน ๕ ประเภท ประกอบด้วย ทุนมนุษย์ ทุนทางสังคม ทุนกายภาพ ทุนทางธรรมชาติ และทุนการเงิน • ทุนทางวัฒนธรรม หมายถึง ๘ วิถีวัฒนธรรม ที่เป็นเสน่ห์ชุมชน ได้แก่ อาหาร การแต่งกาย ที่อยู่อาศัย ประเพณี ภาษา อาชีพ ความเชื่อ และศิลปะพื้นถิ่น • มีการค้นหา พัฒนา ปรับปรุง ทุนชุมชน และ ทุนทางวัฒนธรรม สร้างเสริมให้เป็นเอกลักษณ์ จุดเด่น หรือความงามที่สามารถสร้างความประทับใจ สร้างความตื่นตาตื่นใจ น่าจดจำ ดึงดูดนักท่องเที่ยวกลับมาอีก 	๖		
	๕. มีแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี และมีการดำเนินการตามแผน	<ul style="list-style-type: none"> • มีการจัดทำแผนธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของสมาชิกในชุมชน ผู้แทนกลุ่ม และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย จากการพัฒนาด้านการท่องเที่ยว 	๕		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		<p>♦ ตัวอย่าง องค์ประกอบแผนธุรกิจชุมชน ท่องเที่ยว ฯ ประกอบด้วย</p> <ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไปของชุมชน - การวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชน - แผนพัฒนาผลิตภัณฑ์ สินค้า ของที่ระลึก และอาชีพ - แผนพัฒนาด้านกายภาพ โครงสร้างพื้นฐาน สนับสนุนการท่องเที่ยว - แผนพัฒนาด้านที่พัก - แผนพัฒนาด้านการจำหน่ายอาหาร เครื่องดื่ม - แผนพัฒนากิจกรรมบริการนักท่องเที่ยว - แผนพัฒนาสภาพแวดล้อม - แผนบริหารจัดการการท่องเที่ยว (การเงิน การตลาด การประชาสัมพันธ์) - แผนรับมือภาวะฉุกเฉินต่าง ๆ 			

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> ◆ คณะกรรมการบริหารจัดการชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี ขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาแต่ละด้าน ◆ มีการประสานภาคีการพัฒนาสนับสนุนการขับเคลื่อนกิจกรรมตามแผนการพัฒนาธุรกิจชุมชนท่องเที่ยว 			
	<p>๖. มีการจัดระเบียบสภาพแวดล้อมชุมชน ภูมิทัศน์ จุดถ่ายภาพ (Land mark) รวมถึงเส้นทางคมนาคม/ท่องเที่ยว ให้มีความสะอาด สวยงาม ชวนชม สะดวกและปลอดภัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ◆ สภาพแวดล้อมชุมชนสะอาด เป็นระเบียบ ภูมิทัศน์สวยงาม น่ามอง ◆ มีจุดถ่ายภาพ (Land mark) ที่แสดงเอกลักษณ์หรือสัญลักษณ์ของชุมชน โดดเด่น สวยงาม และสื่อความหมาย ◆ มีถนนหนทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวที่สะดวกและปลอดภัย ◆ มีการจัดระบบ/ระเบียบการเดินทางสู่แหล่งท่องเที่ยวเหมาะสม คำนึงถึงความปลอดภัย 	๖		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		และผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นต่อนักท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และชุมชน			
	๗. มีการประชาสัมพันธ์และ ส่งเสริมการตลาดได้อย่าง น่าสนใจ “เชิญมาเที่ยวบ้านฉัน”	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีและใช้สื่อเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิญชวน ท่องเที่ยว “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” ประเภทต่าง ๆ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือสื่อพิเศษ (cutout mascot) ได้อย่างเหมาะสม และเพียงพอ ทั้งในลักษณะ Online และ Offline ♦ มีและใช้สื่อเฉพาะที่สามารถสะท้อนถึง ความเป็นเอกลักษณ์ของ “ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี” เช่น ตราสัญลักษณ์ สโลแกน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ หรือการแต่งกาย เป็นต้น ♦ มีการจัดทำปฏิทินกิจกรรมการท่องเที่ยว ของชุมชนและเผยแพร่ ♦ มีการจัดทำแคมเปญส่งเสริมการท่องเที่ยว ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี เชื่อมโยง แหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง 	๕		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> มีการจัดกิจกรรมพิเศษ (Special Event) ส่งเสริมการตลาดในลักษณะ แปลก ใหม่ ใหญ่ ดัง 			
๒. ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ (๖ ตัวชี้วัด ๔๐ คะแนน)	๑. มีเอกลักษณ์โดดเด่นเฉพาะตัว โดยนำเสนอเรื่องราวที่สร้างสรรค์และน่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> มีความเชื่อมโยงกับอัตลักษณ์ วิถีชีวิต วัฒนธรรมของชุมชนท้องถิ่น มีความโดดเด่นเฉพาะถิ่น มีการนำเสนอเรื่องราวผลิตภัณฑ์ได้อย่างสร้างสรรค์ น่าสนใจ 	๓/		
	๒. มีรูปแบบผลิตภัณฑ์ และบรรจุภัณฑ์ที่มีคุณภาพ	<ul style="list-style-type: none"> รูปแบบของผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์มีความหลากหลาย ดึงดูดความสนใจของนักท่องเที่ยว มีข้อมูลสำคัญของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชนครบถ้วน และชัดเจน ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ สามารถสร้างความพอใจให้กับลูกค้า และยอมจ่ายตามราคาเพื่อซื้อความพอใจนั้น ผลิตภัณฑ์และบรรจุภัณฑ์ มีต้นทุนการดำเนินงานที่เหมาะสม 	๓/		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		♦ ผลิตภัณฑ์สามารถเป็นของฝาก ของที่ระลึกได้			
	๓. มีความพร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน	♦ ผลิตภัณฑ์ มีคุณภาพ สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ♦ พร้อมเข้าสู่การรับรองมาตรฐาน หรือผ่านการรับรองมาตรฐานที่เกี่ยวข้อง อย่างใดอย่างหนึ่ง	๘		
	๔. ผลิตภัณฑ์สามารถผลิตซ้ำได้ในปริมาณและคุณภาพใกล้เคียงกัน	♦ มีความสามารถในการผลิตผลิตภัณฑ์ได้ต่อเนื่อง ♦ ผลิตภัณฑ์แต่ละชิ้นมีคุณภาพเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกัน	๕		
	๕. มีช่องทางการตลาด พร้อมข้อมูลของสินค้า/ผลิตภัณฑ์ที่จำหน่ายในชุมชน นอกชุมชน หรือออนไลน์	♦ มีช่องทางการตลาดหลากหลาย ♦ สามารถเข้าถึงสินค้าหรือผลิตภัณฑ์ได้ง่าย ♦ มีข้อมูลสินค้า/ผลิตภัณฑ์ชุมชน เพื่อนำเสนอลูกค้า/นักท่องเที่ยว	๘		
	๖. มีเมนูอาหารท้องถิ่น บริการนักท่องเที่ยว	♦ เป็นเมนูอาหารพื้นบ้าน/ท้องถิ่นที่เชื่อมโยงกับวิถีชุมชน	๕		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีคุณภาพ สด สะอาด ปลอดภัย และถูกสุขลักษณะ ♦ มีบริการจำหน่ายทุกวัน/ในวันเปิดให้บริการ/หรือสั่งได้ (Order) ♦ มีสถานที่จำหน่ายหรือให้บริการที่เป็นกิจจะลักษณะ สะอาด อาจจะเป็นบริเวณบ้าน ผู้ประกอบการ ร้านอาหาร หรือสถานที่ที่จัดไว้สำหรับบริการของชุมชน เช่น จุดต้อนรับ หรือ ศูนย์อาหาร 			
๓. ด้านการส่งเสริม การท่องเที่ยวและบริการ (๕ ตัวชี้วัด ๒๐ คะแนน)	๑. มีกิจกรรมการท่องเที่ยว และโปรแกรมการท่องเที่ยวที่น่าสนใจ	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีกิจกรรมการท่องเที่ยวภายในชุมชนที่น่าสนใจ ♦ มีกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวมีโอกาสได้สัมผัสเสน่ห์ชุมชนด้วยการมีส่วนร่วมลงมือปฏิบัติ ♦ มีโปรแกรมการท่องเที่ยว “พาเที่ยวบ้านฉัน” ที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับสินค้าและบริการของชุมชนท่องเที่ยว ฯ ครบวงจร (ชม/ชิม/ช้อป) 	๕		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
	๒. มีการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวกับชุมชนอื่น	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีโปรแกรมการท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับภายนอก ทั้งชุมชนท่องเที่ยวอื่น และ/หรือแหล่งท่องเที่ยวเมืองหลัก เมืองรอง 	๓		
	๓. มีการจัดการที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีที่พักภายในชุมชน <ul style="list-style-type: none"> - จำนวนเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว - หลากหลายรูปแบบที่นักท่องเที่ยวสามารถเลือกพักได้ตามความต้องการ เช่น Home Stay เต็นท์ หรือห้องพัก - มีสิ่งอำนวยความสะดวก - สะอาด ปลอดภัย และราคาเหมาะสม ♦ สามารถจัดหาที่พักให้นักท่องเที่ยวได้ กรณีที่ไม่มีที่พักภายในชุมชน ♦ มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐาน ได้แก่ <ul style="list-style-type: none"> - จุดรับรองนักท่องเที่ยว เช่น จุดต้อนรับที่จอดรถ ที่นั่งพัก - มีร้านค้า ร้านอาหาร ให้บริการในชุมชน 	๔		

ด้าน	ตัวชี้วัด	ข้อพิจารณา	ค่าคะแนน	คะแนน	ระบุเหตุผล
		<ul style="list-style-type: none"> - มีห้องน้ำ-ห้องสุขา สะอาดและเพียงพอ - มีป้ายสื่อความหมายและชี้แจงการใช้พื้นที่ (ป้ายบอกทาง ป้ายชื่อหมู่บ้าน แพนผังชุมชน ป้ายแสดงรายละเอียด หรือข้อมูลของจุดท่องเที่ยวต่าง ๆ ภายในชุมชน ป้ายแนะนำหรือป้ายเตือนขณะทำกิจกรรมด้านการท่องเที่ยว) ที่ชัดเจนและมองเห็นง่าย 			
	๔. มีนักร้องเรื่องชุมชนที่สามารถสร้างความประทับใจ (นักร้องเรื่องชุมชน หมายถึง ผู้ที่ทำหน้าที่นำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวชุมชน เส้นทางการท่องเที่ยว ผลกระทบเด่นของชุมชน ให้แก่นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือน)	<ul style="list-style-type: none"> ♦ มีความรอบรู้ข้อมูลชุมชนอย่างถูกต้อง ชัดเจน ♦ นำเสนอและถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างน่าประทับใจ ♦ มีบุคลิกดี แต่งกายเหมาะสม ♦ มีอัธยาศัยไมตรีที่ดี ♦ มีไหวพริบปฏิภาณ และการตัดสินใจที่ดี 	๓		
	๕. คนในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น	♦ ประเมินจากการสอบถามผู้ประกอบการในชุมชนท่องเที่ยว ฯ	๕		

ภาคผนวก

ข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี



ข้อมูลชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๑	กระบี่	เมืองหลัก	๘	๓๕	๓๙	๒
๒	กาญจนบุรี	เมืองหลัก	๑๓	๒๘	๓๒	๒
๓	กาฬสินธุ์	เมืองรอง	๑๘	๔๙	๖๓	๓
๔	กำแพงเพชร	เมืองรอง	๑๑	๓๐	๓๘	๒
๕	ขอนแก่น	เมืองหลัก	๒๖	๙๒	๑๑๔	๕
๖	จันทบุรี	เมืองรอง	๑๐	๒๙	๔๑	๒
๗	ฉะเชิงเทรา	เมืองหลัก	๑๑	๒๐	๓๕	๒
๘	ชลบุรี	เมืองหลัก	๑๑	๓๒	๓๗	๒
๙	ชัยนาท	เมืองรอง	๘	๑๗	๒๔	๑
๑๐	ชัยภูมิ	เมืองรอง	๑๖	๓๗	๖๑	๓
๑๑	ชุมพร	เมืองรอง	๘	๑๗	๒๙	๑
๑๒	เชียงใหม่	เมืองรอง	๑๘	๕๕	๗๐	๔

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๑๓	เชียงใหม่	เมืองหลัก	๒๕	๒๙	๔๒	๒
๑๔	ตรัง	เมืองรอง	๑๐	๒๘	๔๐	๒
๑๕	ตราด	เมืองรอง	๓	๒๑	๒๘	๑
๑๖	ตาก	เมืองรอง	๙	๒๘	๔๓	๒
๑๗	นครนายก	เมืองรอง	๔	๑๕	๒๐	๑
๑๘	นครปฐม	เมืองหลัก	๓	๒๑	๒๑	๑
๑๙	นครพนม	เมืองรอง	๑๒	๓๙	๕๐	๓
๒๐	นครราชสีมา	เมืองหลัก	๓๒	๘๕	๘๗	๔
๒๑	นครศรีธรรมราช	เมืองรอง	๒๓	๖๕	๘๒	๔
๒๒	นครสวรรค์	เมืองรอง	๑๕	๓๐	๓๖	๒
๒๓	นนทบุรี	เมืองหลัก	๖	๑๙	๓๐	๑
๒๔	นราธิวาส	เมืองรอง	๑๓	๓๓	๕๒	๒
๒๕	น่าน	เมืองรอง	๑๕	๕๐	๖๓	๓

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๒๖	บึงกาฬ	เมืองรอง	๘	๒๖	๓๓/	๒
๒๓	บุรีรัมย์	เมืองรอง	๒๓	๖๕	๙๘	๕
๒๘	ปทุมธานี	เมืองหลัก	๓/	๒๒	๒๓/	๑
๒๙	ประจวบคีรีขันธ์	เมืองหลัก	๘	๑๖	๒๖	๑
๓๐	ปราจีนบุรี	เมืองรอง	๓/	๒๖	๓๕	๒
๓๑	ปัตตานี	เมืองรอง	๑๒	๓๕	๖๕	๓
๓๒	พระนครศรีอยุธยา	เมืองหลัก	๑๖	๕๕	๕๕	๒
๓๓	พะเยา	เมืองรอง	๘	๒๓	๓๕	๒
๓๔	พังงา	เมืองหลัก	๘	๓๐	๓๓	๒
๓๕	พัทลุง	เมืองรอง	๑๑	๓๑	๕๒	๒
๓๖	พิจิตร	เมืองรอง	๑๒	๓๕	๕๘	๒
๓๓	พิษณุโลก	เมืองรอง	๙	๔๓/	๓/๒	๓
๓๘	เพชรบุรี	เมืองหลัก	๘	๒๓/	๓๐	๒

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๓๙	เพชรบูรณ์	เมืองรอง	๑๑	๓๐	๓๑	๒
๔๐	แพร่	เมืองรอง	๘	๓๐	๓๒	๒
๔๑	ภูเก็ต	เมืองหลัก	๓	๕	๑๑	๑
๔๒	มหาสารคาม	เมืองรอง	๑๓	๓๔	๔๑	๒
๔๓	มุกดาหาร	เมืองรอง	๗	๑๘	๒๐	๑
๔๔	แม่ฮ่องสอน	เมืองรอง	๗	๒๖	๓๕	๒
๔๕	ยโสธร	เมืองรอง	๙	๔๓	๔๙	๒
๔๖	ยะลา	เมืองรอง	๘	๒๔	๒๘	๑
๔๗	ร้อยเอ็ด	เมืองรอง	๒๐	๖๐	๖๘	๓
๔๘	ระนอง	เมืองรอง	๕	๑๘	๒๘	๑
๔๙	ระยอง	เมืองหลัก	๘	๒๒	๔๐	๒
๕๐	ราชบุรี	เมืองรอง	๑๐	๔๔	๕๐	๒
๕๑	ลพบุรี	เมืองรอง	๑๑	๒๙	๓๔	๒

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๕๒	ลำปาง	เมืองรอง	๑๓	๒๔	๓๐	๒
๕๓	ลำพูน	เมืองรอง	๘	๒๐	๓๓	๒
๕๔	เลย	เมืองรอง	๑๔	๔๕	๕๕	๓
๕๕	ศรีสะเกษ	เมืองรอง	๒๒	๓/๕	๘๕	๔
๕๖	สกลนคร	เมืองรอง	๑๘	๔๙	๕๔	๒
๕๗	สงขลา	เมืองหลัก	๑๖	๓๖	๓๙	๒
๕๘	สตูล	เมืองรอง	๓	๒๙	๓๑	๒
๕๙	สมุทรปราการ	เมืองหลัก	๖	๑๒	๑๘	๑
๖๐	สมุทรสงคราม	เมืองรอง	๓	๑๑	๑๕	๑
๖๑	สมุทรสาคร	เมืองหลัก	๓	๙	๑๒	๑
๖๒	สระแก้ว	เมืองรอง	๙	๒๕	๓๙	๒
๖๓	สระบุรี	เมืองหลัก	๑๓	๔๑	๔๒	๒
๖๔	สิงห์บุรี	เมืองรอง	๖	๑๓	๒๔	๑

ที่	จังหวัด	เมืองหลัก/ เมืองรอง	จำนวน อำเภอ	จำนวน ตำบล	จำนวน ชุมชนท่องเที่ยว ฯ	จำนวนเป้าหมาย การประกวดระดับ จังหวัด
๖๕	สุโขทัย	เมืองรอง	๙	๓๓	๔๓	๒
๖๖	สุพรรณบุรี	เมืองรอง	๑๐	๒๕	๔๒	๒
๖๗	สุราษฎร์ธานี	เมืองหลัก	๑๗	๑๔	๒๕	๑
๖๘	สุรินทร์	เมืองรอง	๑๗	๖๘	๘๕	๔
๖๙	หนองคาย	เมืองรอง	๙	๒๘	๔๐	๒
๗๐	หนองบัวลำภู	เมืองรอง	๖	๒๓	๓๐	๑
๗/๑	อ่างทอง	เมืองรอง	๗	๒๗	๒๙	๑
๗/๒	อำนาจเจริญ	เมืองรอง	๗	๒๔	๓๔	๒
๗/๓	อุดรธานี	เมืองรอง	๒๐	๖๗	๘๑	๔
๗/๔	อุดรดิตถ์	เมืองรอง	๙	๒๔	๒๘	๑
๗/๕	อุทัยธานี	เมืองรอง	๘	๒๘	๓๕	๒
๗/๖	อุบลราชธานี	เมืองรอง	๒๕	๖๔	๗/๕	๔
รวม			๘๗/๕	๒, ๕๓๖	๓, ๒๗/๓	๑๖๐

ผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายอภิชาติ โตดิลกเวชช์

อธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายโชคชัย แก้วป่อง

รองอธิบดีกรมการพัฒนาชุมชน

นายอุทัย ทองเดช

ผู้อำนวยการสำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน

คณะทำงานด้านการประกวดชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตกรรม

คณะผู้จัดทำ

นางวรรณภา ลิ้มพานิชย์

ผู้อำนวยการกลุ่มงานส่งเสริมสัมมาชีพชุมชน

นางสาวธวัลรัตน์ เดชบุญมา

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสมพิศ ปูนจตุรัส

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

นางสาวพิมพ์ชนา พิชาพันธ์โกศล

นักวิชาการพัฒนาชุมชนชำนาญการ

ออกแบบปก

นายอรรถวิทย์ สุนทรพานิชกิจ

เจ้าพนักงานโสตทัศนศึกษาปฏิบัติงาน

ปีที่พิมพ์

มิถุนายน ๒๕๖๑

จำนวนที่พิมพ์

๕,๐๐๐ เล่ม

ผู้พิมพ์

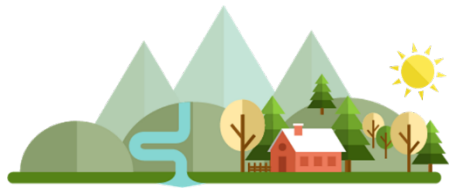
บริษัท บีทีเอส เพรส จำกัด

สถานที่พิมพ์

กรุงเทพมหานคร



เกณฑ์การประกวด ชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี





สำนักเสริมสร้างความเข้มแข็งชุมชน กรมการพัฒนาชุมชน

ศูนย์ราชการเฉลิมพระเกียรติ ๘๐ พรรษา ๕ ธันวาคม ๒๕๕๐ ชั้น ๕
อาคารรัฐประศาสนภักดี ถนนแจ้งวัฒนะ แขวงทุ่งสองห้อง เขตหลักสี่
กรุงเทพมหานคร

<http://chomchun.cdd.go.th>

tel : ๐๒ ๑๔๑ ๖๑๑๕

fax : ๐๒ ๑๔๓ ๘๕๑๒